

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерството на външните работи	Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за командировъчните средства при задграничен мандат, приета с Постановление № 188 на Министерския съвет от 2008 г. (обн., ДВ, бр. 70 от 2008 г., изм. и доп., бр. 101 от 2008 г., бр. 57 и 98 от 2009 г., бр. 40 от 2010 г., бр. 2 и 104 от 2011 г., бр. 103 от 2012 г., бр. 2 и 108 от 2014 г., бр. 1 и 104 от 2016 г., бр. 24 и 102 от 2017 г., бр. 75 и 107 от 2018 г., бр. 49 и 101 от 2019 г., бр. 2 от 2021 г. и бр. 1 от 2022 г.)
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лица за контакт: Елисавета Паунова, началник на отдел в дирекция „Правна“; Виолета Кирилова, старши юрисконсулт в дирекция „Правна“;	Телефон и ел. поща: 02/ 9482704, email: Elisaveta.Paunova@mfa.bg 02/ 9483122, email: Violeta.Kirilova@mfa.bg
1. Проблем/проблеми за решаване: <ul style="list-style-type: none">- Недостатъчен размер на средства за наем на жилища на дългосрочно командированите служители за осигуряване наема на жилища в приемащите държави в рамките на лимитите по Приложение № 6 към чл. 13 от Наредбата за командировъчните средства при задграничен мандат (НКСЗМ);- Трудности при прилагане на някои разпоредби от НКСЗМ поради промяна в обществените отношения;- Бюджетната рамка на дейността на Министерството на външните работи за 2023 г. не осигурява възможност за изплащане на командировъчни пари по чл. 6 от НКСЗМ за почивните и празнични дни през време на ползване на отпуск през 2023 г. <i>1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.</i> <p>1. Законът за дипломатическата служба предвижда задължение на изпращащата администрация да осигурява на дългосрочно командирования служител за времето на командировката подходящо жилище или средства за наем при условия, по ред и по нормативи, определени с НКСЗМ. Поради липсата или недостатъчен собствен сграден фонд в редица държави за настаняване на дългосрочно командированите служители се наемат подходящи за тях и семействата им жилища в съответствие с разпоредбите на НКСЗМ. Максималните размери на средствата за наем на жилища са регламентирани в определен процент от базисния размер на дневните командировъчни пари за съответната държава в Приложение №6 към чл. 13 от Наредбата, в сила от 01.07.2017 г.</p>	

От средата на текущата година се наблюдава динамика на пазара на жилищата под наем на служителите, командировани дългосрочно от МВнР и рязкото увеличение на месечните наемни цени на ползваните имоти. В резултат на номиналното поскъпване в местна валута, обезценяването на еврото спрямо щатския долар и използваните местни валути през 2022г. е невъзможно намиране на подходящи жилища в рамките на определените лимити, съгласно разпоредбите на НКСЗМ и се налага практиката на покриване с лични средства на сумите над лимита по вече сключени договори от служителите. Информация са постъпили от всички задгранични представителства в САЩ, Канада, ЗП Ереван, ЗП Берн, ЗП Тел Авив, ЗП Белград, ЗП Дъблин, ЗП Загреб, ЗП Тбилиси и др.

Промените на наемните цени в реално и номинално изражение усложняват нормалното функциониране на задграничните представителства поради възникнали:

- Пазарни рискове – в зависимост от местните условия наемодателите изискват индексирание на наемните цени. В някои държави местното законодателство дава право на наемодателя при подновяване на договор да променя размера на наема с определен процент в зависимост от измерената инфлация. В други случаи поради ограничен или неразвит пазар на недвижими имоти в определени държави практически възниква невъзможност за наемане на подходящи жилища за служители в рамките на лимитите в следствие на ограниченото предлагане.
- Валутни рискове - стойността на платени наеми, отчетени в левове, се оказват в превишение над нормативите, постановени в НКСЗМ в резултат поскъпването на местни валути без реално размерът на наема да е увеличен. Според информация от задграничните представителства, потвърдена от техните месечни финансови отчети в тези случаи служителите внасят лични средства за покриване на разликата.

Възникналите през последните месеци въпроси и практически затруднения при сключване и изменение на договори за наем на жилища за дългосрочно командировани служители показва, че определените през 2017 г. в НКСЗМ нормативи явно са несъвместими с настоящите икономически реалности.

2. С оглед привеждане в съответствие с досегашната практика по прилагане на §1, т.4 от Допълнителните разпоредби на Наредбата, касаеща определението за „неработещ съпруг“ е необходима редакция на определението, която да отчита съвременните възможности за извършване на работа от разстояние.

Правната уредба към момента предвижда с правата по наредбата да се ползват членовете на семейството на командирован служител, ако пребивават с него в приемащата държава за срок не по-малък от ½ от срока на командировката. Предвид необходимостта от по-гъвкав подход към престоя на членовете на семейството, считаме, че срокът би следвало да бъде определен за всяка година от задграничния мандат.

По отношение на командировъчни средства на дългосрочно командирован служител при ползване на отпуск поради временна неработоспособност и поради бременност и раждане е необходима редакция на разпоредбата, която да внесе яснота по отношение на точния смисъл на срока, за който се изплащат командировъчни пари в този случай.

3. Съгласно чл. 7, ал. 1 от НКСЗМ, командировъчните пари се изплащат ежемесечно от началната до крайната дата на задграничния мандат, включително дните за пътуване при първото пътуване до местоназначението и при окончателното завръщане, на базата на календарните дни за месеца, включително почивните и празничните дни. Подзаконовият нормативен акт е въвел разпоредба, съгласно която през време на ползването на отпуск командировъчни пари не се изплащат с изключение на случаите по чл. 10. С оглед обстоятелството, че размерът на редовния платен годишен отпуск е определен в работни дни, съгласно чл. 155, ал. 4 от Кодекса на труда и чл. 56, ал. 1 от Закона за държавния служител, остава открит въпроса за заплащането на командировъчните средства за почивните и празничните дни по времето на отпуск. Поради ограничения бюджет в последните години с Постановление № 98 на Министерския съвет от 2010

г. бе създаден § 8а в Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата, съгласно който до 31 декември 2010г. командировъчни пари по чл. 6 за почивните и празнични дни през време на ползване на отпуск, с изключение на случаите по чл. 10, не се изплащат. Това ограничение бе продължавано и през годините от 2011 до 2022г. Разпоредбата се прилага за всички дългосрочно командировани служители в задграничните представителства на Република България, включително и командировани по реда на Постановление № 105 от 2012 г. за реда за дългосрочно командироване на служители от държавната администрация в задграничните представителства на Република България.

В хипотезата на изплащане на командировъчни пари без разпоредбата на § 8а в Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата, разходът на Министерството на външните работи за изплащане на командировъчни пари по чл. 6 от НКСЗМ за почивните и празничните дни през време на ползване на отпуск за 2023г. би бил 1 074 400 лева. Изчисленията са на база актуални данни за дългосрочно командированите служители в дипломатическите представителства след основната ротация за 2022 г. и незаетите щатни бройки към настоящия момент. Бюджетната рамка на дейността на Министерството на външните работи за 2023 г. налага предвиденото в § 8а от Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата ограничение да бъде запазено и през 2023г.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Идентифицираните проблеми не могат да се решат в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Необходимо е изменение на подзаконовия нормативен акт.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Няма задължителните действия, произтичащи от актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последваща оценка на въздействието не е извършвана.

2. Цели:

1. Съобразяване на средствата за наем на дългосрочно командированите служители с настоящите икономически реалности.

2. Прецизиране на разпоредби на НКСЗМ.

3. Целта на нормативната промяна на §8а от Преходните и заключителни разпоредби на НКСЗМ е привеждането на наредбата в съответствие с бюджетната рамка на Министерството на външните работи за 2023 година.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Служителите, дългосрочно командировани при условията и по реда, определени със Закона за дипломатическата служба. Съгласно Устройствения правилник на Министерството на външните работи 707 щатни бройки е общата численост на персонала в задграничните представителства на Република България;

2. Изпращащите администрации по смисъла на §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за командировъчните средства при задграничен мандат.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Неприемането на увеличение в средствата за наем на дългосрочно командированите служители ще доведе до задълбочаване на съществуващите проблеми при намиране на подходящо жилище, както и необходимостта от покриване с лични средства на сумите над лимита по вече сключени договори за наем.

Неприемането на ограничението по §8а от Преходните и заключителни разпоредби на НКСЗМ и за 2023г. ще доведе до противоречие с бюджетната рамка за 2023 г. на МВНР, предвид липсата на обезпечаване на бюджета на МВНР за 2023г. със сумата в размер на 1 074 400 лева. Министерството на външните работи и изпращащите администрации няма да могат да осигурят необходимите суми за изплащане на командировъчни пари по чл. 6 от НКСЗМ за почивните и празничните дни през време на ползване на отпуск за 2023г. Служителите, дългосрочно командировани при условията и по реда, определени със Закона за дипломатическата служба, поради липса на финансов ресурс няма да могат да получат командировъчни средства по чл. 6 от НКСЗМ за почивните и празничните дни през време на ползване на отпуск за 2023г., което би могло да доведе до предявяване на съдебни претенции.

Неприемането на прецизиране на описаните разпоредби на НКСЗМ ще доведе до продължаване на съществуващите проблеми при прилагането им.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Неприложимо.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Неприложимо.

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани очаквани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Неприложимо.

Административна тежест:

Неприложимо.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на изменения и допълнения в НКСЗМ“

Описание:

Увеличението на средствата за наем на дългосрочно командированите служители ще даде възможност на изпращащите администрации в съответствие с чл. 73 от Закона за дипломатическата служба да осигурят подходящи жилища за командированите служители, съобразено с местното предлагане и пазарни цени и ще осигури необходимата гъвкавост при договаряне на наеми за жилища.

Прецизирането на разпоредбите на чл. 10, 17 и §1, т.1 от ДР на НКСЗМ ще доведе до преодоляване на съществуващите затруднения при прилагането им.

Поради ограничения бюджет в последните години с Постановление № 98 на Министерския съвет от 2010 г. бе създаден § 8а в Преходните и заключителни разпоредби на Наредбата, съгласно който до 31 декември 2010 г. командировъчни пари по чл. 6 за почивните и празнични дни през време на ползване на отпуск, с изключение на случаите по чл. 10, не се изплащат. Това ограничение бе продължавано и през годините от 2011 до 2022 г. При запазване на ограничението по §8а от Преходните и заключителните разпоредби на НКСЗМ и за 2023 г., нормативната уредба ще бъде приведена в съответствие с възможностите на бюджетната рамка за 2023 г.

Приемането на изменението не предвижда разходи/трансфери/други плащания, които да бъдат одобрени по бюджета на Министерството на външните работи или по сметка за средства от Европейския съюз, за сметка на бюджети по държавния бюджет.

За реализирането на този вариант не е необходимо предприемането на организационни мерки.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Неприложимо.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Неприложимо.

Специфични въздействия:

С проекта на постановление не се оказва въздействие върху държавния бюджет.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Неприложимо.

Административна тежест:

Неприложимо.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

	Вариант „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Ниска.	Висока.
	1.Съобразяване на средствата за наем на дългосрочно командированите служители с настоящите икономически реалности. 2. Прецизиране на разпоредби на НКСЗМ 3. Целта на нормативната промяна на §8а от Преходните и заключителни разпоредби на НКСЗМ е привеждането на наредбата в съответствие с бюджетната рамка на Министерството на външните работи за 2023 година.	

Ефикасност	1. Съобразяване на средствата за наем на дългосрочно командированите служители с настоящите икономически реалности. 2. Прецизиране на разпоредби на НКСЗМ 3. Целта на нормативната промяна на §8а от Преходните и заключителни разпоредби на НКСЗМ е привеждането на наредбата в съответствие с бюджетната рамка на Министерството на външните работи за 2023 година.	Ниска.	Висока.
Съгласуваност	1. Съобразяване на средствата за наем на дългосрочно командированите служители с настоящите икономически реалности. 2. Прецизиране на разпоредби на НКСЗМ 3. Целта на нормативната промяна на §8а от Преходните и заключителни разпоредби на НКСЗМ е привеждането на наредбата в съответствие с бюджетната рамка на Министерството на външните работи за 2023 година.	Ниска.	Висока.

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Вариант 2 „Приемане на изменения и допълнение в НКСЗМ“ е препоръчителен Вариант на действие спрямо решаването на посочения проблем.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

При избрания вариант административната тежест не се променя.

Не се очакват промени в административната тежест за физическите и юридическите лица, тъй като заплащането на командировъчни средства при задграничен мандат по своята същност не е административна дейност, а е дейност, свързана с вземания, произтичащи от трудово, респективно служебно правоотношение.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да

Не

Не се засягат регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант. Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до създаване или промяна на съществуващи регулаторни режими.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Не се създават нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант. Прилагането на препоръчителния вариант няма да доведе до промяна на съществуващи регистри. Не се предвижда въвеждането на правни норми, касаещи воденето и поддържането на регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Няма.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на постановлението ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации в съответствие с изискванията на чл. 26 от Закона за нормативните актове за срок от 30 дни.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. грами от задграничните представителства;

2. доклади на структурни звена на МВнР.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Светлана Стоянова, директор на дирекция „Правна“ в Министерството на външните работи

Дата: 28.11.2022г..

Подпис: /п/